

လဘန်ချောင်း၏ ဝမ်းနည်းဖွယ် ဇာတ်လမ်း

ဦးမောင်ကျော်(အမည်လွှဲ) တစ်ယောက် စိတ်နှလုံးမချမ်းမြေ့ ဖြစ်နေသည်။ သူတင်မဟုတ် သူနေထိုင်သော ကျေးရွာသားများလည်း စိတ်နှလုံးမချမ်းမြေ့ ဖြစ်နေသည်။ အကြောင်းမှာ အိမ်နီးချင်း တရုတ်နိုင်ငံအပါဝင် ကမ္ဘာနိုင်ငံများက မျက်စိကျနေသည့် မြေရှားသတ္တုထွက်ရှိသည့် အရပ်ဒေသတွင်နေထိုင်သော သူတို့၏ လူမှုဘဝများ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကပေးသည့် ဒုက္ခမျိုးစုံ ခံစားနေရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

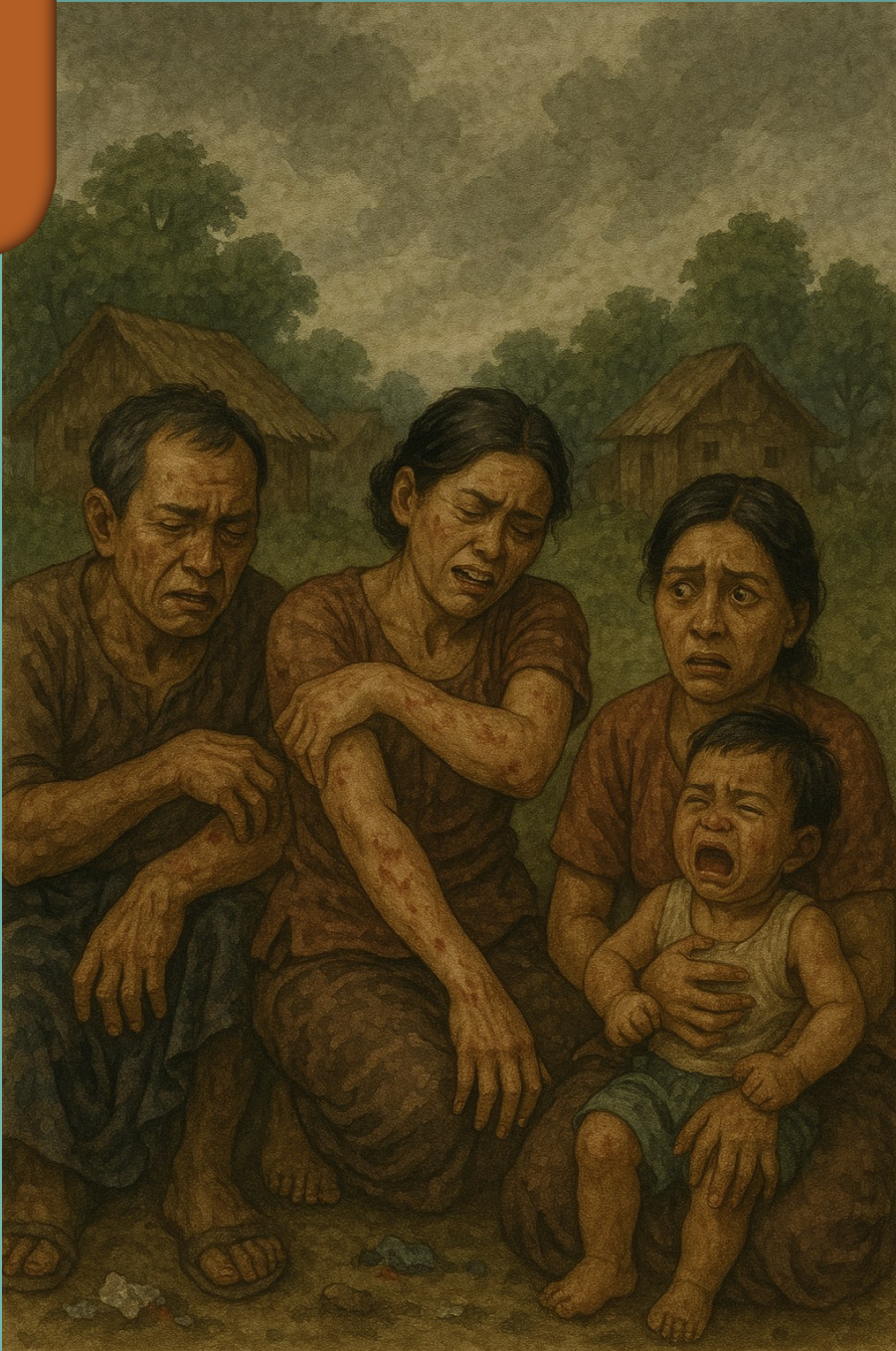
ဦးမောင်ကျောသည် ချီဖွေမြို့နယ်
လာန်ကျေးရွာတွင် နေထိုင်သောသူဖြစ်သည်။
လာန်ကျေးရွာသည် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး
ခက်ခဲပြီး ဝေးလံသော ဒေသလည်း ဖြစ်သည်။ သူသည်
ယခင်က ကွန်မြူနစ်တပ်မှ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖြစ်
တာဝန်ထမ်းဆောင် ခဲ့သူတစ်ဦးဖြစ်ပြီး ယခုအခါ
ကျေးရွာရှိ မိမိနေအိမ်တွင် အနားယူပြီးနေထိုင်သူ
တစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။ ထိုအပြင် မြေရှားသတ္တု
တူးဖော်ထုတ်လုပ်မှုကို ကန့်ကွက်နေသူ တစ်ဦးလည်း
ဖြစ်သည်။

ဦးမောင်ကျောတို့ လဘန်ကျေးရွာသည် လဘန်ချောင်းကို မေးတင်ထားသည့် ရွာဖြစ်သည်။ လဘန်ချောင်းလေးသည် ဦးမောင်ကျောအပါဝင် ကျေးရွာသားများ ဟင်းစားမရှိလျှင် ဟင်းရှာသောချောင်းလေး လည်းဖြစ်သည်။ ယင်းချောင်းလေးတွင် ဒေသ၏ငါးမျိုးစိတ်များဖြစ်သော ပဇိုက်၊ ချွဲချွဲလေး၊ အခွံခွာနိုင်သော တန်ဖိုးရှိသော ငါးများသည် ချောင်းထဲတွင်အမြဲတမ်း ပြည့်နှက်နေခဲ့ပြီး ဒေသခံလူထု များအတွက် စားသောက်ရေးနှင့် ဝင်ငွေအရင်းအမြစ် လည်းဖြစ်သည်။

ယခုအခါ လဘန်ချောင်းသည် အမြဲတမ်း
ငြိမ့်ညောင်းသာယာစွာ စီးဆင်းမနေတော့ဘဲ
ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုကြောင့်
မလိုလားအပ်သော ပြောင်းလဲမှုများက
ဆက်တိုက်နှိပ်စက်နေလျက် ရှိသည်။ အဆိုးဆုံးမှာ
ချောင်းရေမှာ အဖြူရောင် ဖြစ်လာခြင်းဖြစ်သည်။

ဦးမောင်ကျော ကြားထားသည့်သတင်းအရ
မြေရှားသတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများက
သန့်စင်ခြင်းမရှိသည့် ဓါတုရေများကို စည်းကမ်းမဲ့
စွန့်ပစ်နေကြခြင်းကြောင့် ချောင်းရေ
ညစ်ညမ်းလာခြင်းဖြစ်သည်။ ချောင်းရေကို ထိမိပါက
ယားယံသည်။ ချောင်းရေမှာ သုံးစွဲရန်မသင့်သည့်အထိ
ဖြစ်လာသည်။ ချောင်းထဲတွင် ငါးလည်း မရှိတော့။
ချောင်းဖက်ပြီးကြီးလာသော ဦးမောင်ကျောတို့
ကျေးရွာသားများ ဟင်းစားရှာမရတော့အထိ
ဖြစ်လာသည်။

ဆိုးကျိုးဆိုတဲ့ဟာက အစကတည်းက လုပ်ကွက်ဟောင်းနေရာတွေဖြစ်တဲ့
အရင်လုပ်တဲ့သတ္တုဆိုက်တွေ ကြောင့်ယခင်ကဒီလဘန်ချောင်းမှာ ငါးတွေ
အများကြီးရှိတာ၊ အဲဒီမှာ သတ္တုလုပ်ပြီးမှ အဲဒီကရေတွေကျလာပြီးမှ ဒီချောင်းထဲမှာငါး
မရှိတော့ဘူး၊ အားလုံးသေကုန်ပြီ၊ ပျောက်ကုန်ပြီ၊ ဟိုး..အပေါ်ကနေ ဒီမှာ တောဝက်တွေ၊
ဂျီတွေ အများကြီးမျှောပါလာတာ၊ အသေတွေ၊ ဒါက
သတ္တုဆိုက်ကရေတွေထုတ်ပြီးမှဖြစ်လာတာဟုတ်တယ်ဆိုပြီးမှ ကြည့်နေတာ။
ဒါလေးတခု၊ ငါးတွေမရှိတော့ဘူး။ ငါးအားလုံးကုန်ပြီနော့၊ ကျနော်တို့ချောင်းမှာ ရေ
သွားချိုး၊ ရေကိုသွားထိရင် ယားလာတာ၊ အဲလိုမျိုးဖြစ်တဲ့နောက်မှာဘဲ ဒီဥစ္စာ အခု
ဒီပါတ်ဝန်းကျင်အနီးအနားမှာလုပ်တာ၊ ဒါအရင်အပေါ်ဘက်လုပ်တဲ့ အချိန်မှာ
အဲလိုမျိုးဆိုးကျိုးကို ကျနော်တို့က တွေ့မြင်လိုက်တာလေ။
ကျနော်တို့လက်တွေ့ခံစားရတာ။ ရေလဲချိုးလို့မရဘူး၊ ရေလဲ
သွားထိလို့မရသလိုသုံးလို့လဲမရဘူး၊ အားလုံးသယံဇာတ ဘာလဲ ငါးတွေဘာတွေ
ဘာမှမရှိတော့တာလေ၊ အဲလိုဖြစ်တာ၊ အဲလိုဖြစ်သွားပြီးမှ ကျနော်တို့ကသိတာ၊ ရေက
အန္တရာယ်ရှိတယ်ဆိုပြီး သိလာကြတာ”ဟု သူက စိုးရိမ်ကြီးစွာ ပြောပြခဲ့သည်။

ကန့်ကွက်မှုစရီးရှည်

ချောင်းရေသုံးမရသည့်အခါ ကျေးရွာသားများ၏ လူထုစည်းဝေးပွဲတွင် ဦးမောင်ကျောမှ မြေရှားသတ္တု စမ်းသပ်မှုကို ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ ကန့်ကွက်ခြင်းမှာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုကို ရှောင်ရှားရန် ဖြစ်ပြီး လူထုအားလုံးဖြင့်သာ တားဆီးနိုင်လိမ့်မည်ဟု သူကယုံကြည်နေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

သို့သော် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးထန်းယန် (အမည်လွှဲ) သူ၏ ကန့်ကွက်မှုကို လက်မခံနိုင်ဖြစ်ပြီး ကော်မတီဖွဲ့စည်းပြီး စမ်းသပ်မှုကို ဆက်လက် ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ရွာသားများကို ၄၅၀၀ မှ ၁၀၀၀၀ ကျပ် သာပေးခဲ့ပြီး၊ တကြောက်၊ မိုးခေါင်၊ ကျိန်ထောင်းတို့တွင် လုပ်ကွက်များ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၏ ပျက်စီးမှု

လဘန်ချောင်းသည် ယခင်က ငါးများဖြင့် ပြည့်နှက်နေခဲ့သော်လည်း သတ္တုတူးဖော်မှုကြောင့် ရေအရည်ပြောင်းသွားခဲ့သည်။ ဦးမောင်ကျောက ပြောခဲ့သည်က “ငါးတွေ သေကုန်ပြီ၊ ရေထဲတွင် ယားနာဖြစ်ပြီး ချောင်းကို မကူးတော့ဘူး” ဟု။ ရေထဲတွင် ဓါတုပစ္စည်းများထည့်သည့်အတွက် မြေအောက်ရေလည်း ပျက်စီးသွားခဲ့ပြီး တောင်ပြိုမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။ “မြေပြိုမှုကြောင့် လုပ်ကွက်များ ပြိုကျသွားပြီး စက်ယန္တရားများနှင့် လူများ ထိခိုက်ခဲ့သည်ဟု သတင်းများထွက်ပေါ်ခဲ့သည်။ တောင်ပေါ်မှ မြေဩဇာများ ပြိုကျလာပြီး စိုက်ပျိုးရေးမြေများ ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့သည်။

လက်ရှိတွင် သူ၏ရွာသည် မြေရှားသတ္တုတူးဖော်မှုကြောင့် တောင်ယာများပျက်စီးခြင်းနှင့်အတူ
ရေလွှမ်းမိုးမှုများဖြစ်လာပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်သည် လည်းပျက်စီးခြင်းကို
စတင်ပြီးဖြစ်ပေါ်လာနေတာကိုဒေသခံတွေ စတင်သိရှိ ခံစားနေရသည်။

“လုပ်နေတာတွေကအရင်တုန်းကတော့ ပြည်သူ့စစ်ကအများစု၊ ပြည်သူ့စစ်နဲ့တရုတ်ကုမ္ပဏီ
ပေါင်းတာဟုတ်မယ်လေ လုပ်ကွက်တော့ ကျနော် ဘယ်မှလဲမသွားဘူးလေ၊ မသိဘူး။ လုပ်ကွက်က
ဘယ်လောက်ရှိတာလဲမသိ၊ ကြားရတာတော့ ဟို ရစ်ကျော်အထက် အဲဒီမှာ လဲရှိတယ်တဲ့၊
ကျိန်ထောင်ဒီဘက်မှာလဲရှိတယ်တဲ့၊ စမ်းသပ်တာ၊ ဒီတိုက်မှာလဲ စမ်းသပ်တာ၊ ဟိုဘက်ကမ်းမှာလဲစမ်းသပ်တယ်။
စမ်းသပ်တဲ့နေရာမှာ တချို့ ကမလုပ်ဘူး။ တချို့က လုပ်ပြီ၊ ရေဒီဘက်မလာဘူး။ ရေဟိုဘက်သွားတဲ့ ချောင်းဟိုဘက်
ဟိုဘက်တော့ အများကြီးလုပ်နေတယ်။ ဘယ်လောက်ဆိုတာ ကျနော်လဲမသိဘူး။”

လူမှုဥက္ကဋ္ဌများနှင့် စီးပွားရေး ဆုံးရှုံးမှု

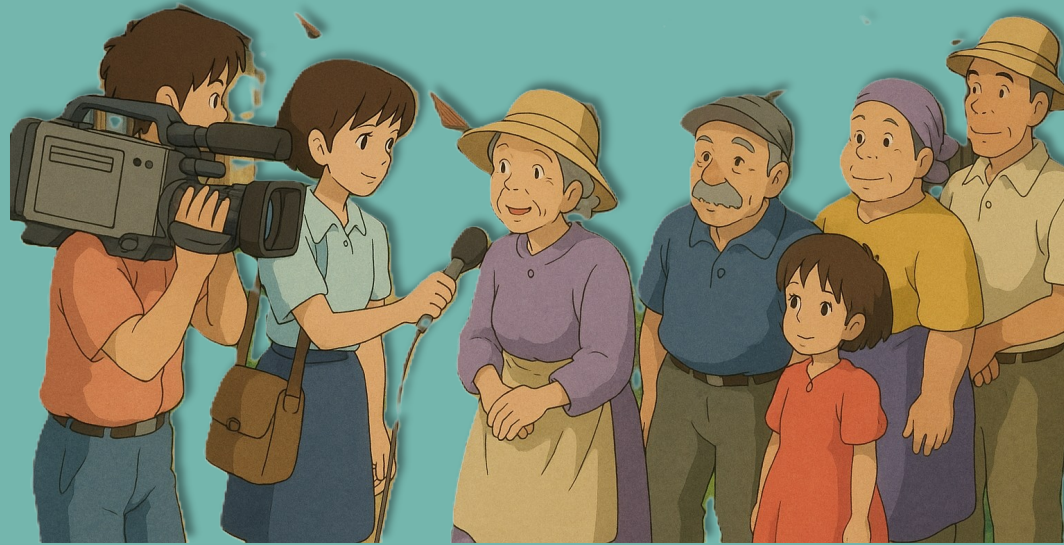

မြေရှားသတ္တုတူးဖော်မှုကြောင့် လဘန်ရွာသားများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုနှင့် စီးပွားရေးဆုံးရှုံးမှုများကြုံတွေ့နေရပါသည်။ ယခင်က ချောင်းထဲမှာ ငါးဖမ်းခြင်းနှင့် တောင်ယာစိုက်ပျိုးမှုဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနိုင်ခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ တောင်ယာမြေများ ပျက်စီးသွားပြီး ငါးများလည်း မရတော့ဘဲ လူများသည် ဝယ်စားစရာနှင့် မလုံလောက်သော စိုက်ပျိုးရေးဖြင့် အသက်ဆက်ခွင့်ရှာနေရသည်။ ဦးမောင်ကျော၏ ပြောချက်အရ “လမ်းများ ပျက်ကွယ်သွားပြီး မီးရေမရဘဲဆိုလာနှင့် သုံးနေရတယ်” တရုတ်ပြည်သို့ ပို့ကုန်များ ရပ်တန့်သွားပြီး ရှောက်ကော၊ သစ်ကြားသီး၊ ချဉ်စော်ကားသီးတို့ကို ဝယ်ယူမှုလည်း ရပ်ဆိုင်းသွားခဲ့ရသည်။

ထိုအခြေအနေကြောင့် ရွာသားများသည် “ဘာမှမရဘဲ ရှိတာလေးတွေနဲ့ထိုင်စားနေရတော့ ဘာမှမရှိတော့ဘူး အကုန် ဆုံးရှုံးသွားပြီ” ဟု စိတ်ပျက်ညည်းတွားစွာပြောခဲ့ပါတယ်။”

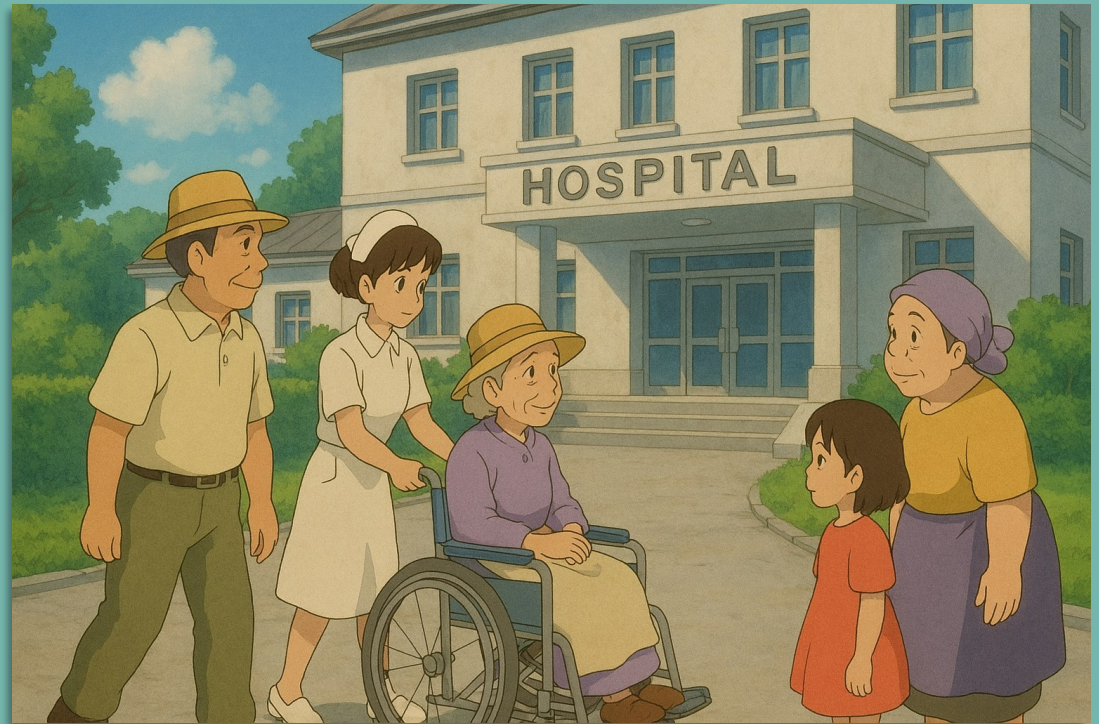

ဝင်ငွေရရှိမှုခက်ခဲသွားသည့်အခါ မြေရှားသတ္တုဆိုက်မှာ ကျေးရွာကလူတွေနေစားပုံစံ
သွားလုပ်တဲ့သူတော့ရှိသည်။ အိမ်တိုင်းနီးပါး သွားလုပ်ကြသည်။ သို့ပေမဲ့ အခြားရပ်ဒေသမှလာသည့်
ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက အလုပ်ရရှိမှုနည်းသည်။ ရရာအလုပ်ကို ဝင်လုပ်ကြသော်လည်း
အလုပ်ရှင် တရုတ်နိုင်ငံသားများက မကြိုက်သဖြင့် အချိန်ကာလကြာရှည်စွာ မလုပ်နိုင်ကြပေ။

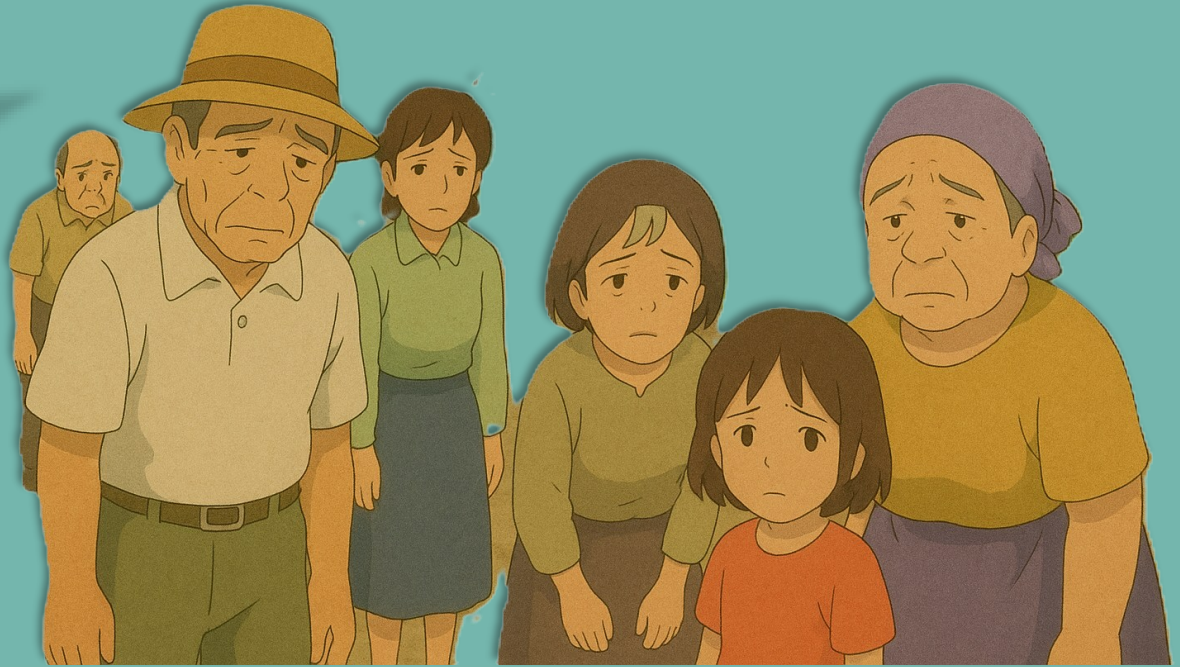
“ လူဘယ်လောက်ရှိတဲ့ သူကဟိုမှာ၊အကုန်၊ ဟုတ်တော့လဲ ဒေသခံကို တရုတ်တွေကမကြိုက်ဘူးတဲ့တခြား ဟိုး...အောက်ပိုင်းကလာတဲ့သူတွေ ၊ သူတို့က ဘာကြောင့် ဆိုတော့ ဟို အဝေးကလာတဲ့သူဆိုတော့ ပိုက်ဆံနည်းနည်းလဲပေးရတယ် နည်းနည်းရရင်လုပ်ပြီလေ သူတို့က၊ ဒီကလူတွေက လုပ်ရတာမကိုက်ဘူး၊ တစ်ရက်မှ ယွမ်၁၀၀/၂၀၀နဲ့ဆိုတော့မကိုက်ဘူး။ ၁၀၀သွားသုံးရင် ဟိုကောင်တွေက များပြီ၊ အောက်ပိုင်းကလူက ၅၀, ၂၀ကျော်၊ ၃၀၊ ၄၀ ဆိုရပြီ၊ အဲ့လိုဆို ဒီဒေသခံတွေက သိပ်လုပ်တဲ့သူ၊ သူတို့စိတ်ကြိုက်ခေါ်တဲ့သူက သိပ်မပါဘူး။ အချိန်သိပ်မကြာဘူး ၁လ၊ ၂လ သွားလုပ်ပြီး မှပြန်လာတာ။ အောက်ပိုင်းကလူတော့ ဘယ်လောက်ကြာကြာ၊ ဘယ်သူဘယ်လောက်ပေးရင်လဲ ရတယ်။ အဝေးကလူတွေဘဲ အများကြီး သူတို့ကမှီခိုထားတာ။ ဟိုမှာပွဲစားလုပ်တဲ့သူလဲ ဘယ်လောက်ရှိတာမသိဘူး၊ ကျနော် လူအများ ကြီးခေါ်ပေးမယ်။ ပြန်စား၊ ကြားမှာ ၊ ဒီကလူခေါ်၊ အဲ့လိုလုပ်တဲ့ဟာများတယ်။”

မူးယစ်ဆေးဝါး ပြဿနာနှင့်
လူငယ်များ၏ လူမှုရေးပြဿနာ

မြေရှားတူးဖော်မှုနှင့်အတူ မူးယစ်ဆေးဝါးပြဿနာသည်လည်း လာဘ်ရှာသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ပါတော့တယ်။ တူးဖော်လုပ်ကိုင်သူများမှ ပိုက်ဆံရရှိပြီး ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုကို ဖြစ်ပေါ်လာစေခဲ့ပါတယ်။ ဦးမောင်ကျောက “မူးယစ်ဆေးဝါးက အဓိကဆိုးကျိုးဖြစ်သွားပြီ၊ HIV ဖြစ်ပွားမှုလည်း ရှိနိုင်တယ်” ဟု ပြောခဲ့တယ်။ လူငယ်များသည် အလုပ်ရှာရန် အပြင်သို့ သွားလာပြီး ပြန်လာကြသော်လည်း မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် ရောယှက်နေမှုများကြောင့် ရွာအတွင်း လူမှုရေးပြဿနာများနှင့် လုံခြုံရေးပြဿနာများ ပိုမိုများပြားလာခဲ့သည်။ ကေအိုင်အေ(KIA) ရောက်ရှိပြီးနောက်တွင် လက်ရှိပြဿနာများကို ထိန်းချုပ်နိုင်ရန် အစီအစဉ်များ ကိုတင်ပြထားသော်လည်း လက်ရှိအချိန်ထိ မည်သည့်ရလဒ်များမရသေးပါ။

ဦးမောင်ကျော၏ စိတ်ပျက်မှုနှင့် အနာဂတ်

ဦးမောင်ကျောသည် ယခင်က ရွာသားများ၏ အခွင့်အာဏာကို ကာကွယ်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ “ကန့်ကွက်လို့ မရဘူး၊ ဘာမှတောင်းဆိုချင်တော့မှာ မဟုတ်ဘူး၊ စိတ်ပျက်သွားတယ်” ဟု ပြောပြသည်။

သူ၏ ရွာသည် ၇ အိမ်မှစ၍ လူဦးရေ ၁၀၀ ကျော်သာ ကျန်ရှိပြီး မိုးရွာသည်နှင့် တောင်ပြိုမှုကြောင့် ရွာထွက်ရမည်ကို စိုးရိမ်နေရသည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့် မိုးရွာမှုများ မမျှတတော့ပြီး နေပူမှုလည်း မြင့်တက်လာသည်။ သူသည် ယခင်က တောင်ယာစိုက်ပျိုးမှုနှင့် ငါးဖမ်းမှုဖြင့် အသက်မွေးခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ ထိုနေရာများကို ဆုံးရှုံးခဲ့ပြီး လူမှုရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၏ ဆုံးရှုံးမှုကို သည်းမခံနိုင်တော့ပေ။

သက်သေခံမှတ်တမ်းတစ်ခု

လဘန်ချောင်းနှင့် ရွာသားများ၏ ဇာတ်လမ်းသည် မြေရှားသတ္တုတူးဖော်မှုကြောင့် ဘဝပြောင်းလဲမှုကို ပြသထားသည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၏ ပျက်စီးမှု၊ လူမှုဒုက္ခများ၊ စီးပွားရေး ဆုံးရှုံးမှုများနှင့် မူးယစ်ဆေးဝါးပြဿနာသည် ဒေသခံများ၏ အနာဂတ်ကို မသေချာစေခဲ့ပါ။ ဦးမောင်ကျော၏ အသံသည် ထိုဒေသတွင် သဘာဝနှင့် လူမှုရေးကို ကာကွယ်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ထင်ဟပ်စေသည်။ သို့သော် ယခုအခါ သူတို့၏ အသံသည် မထိရောက်တော့ဘဲ ရွာသည် တိတ်ဆိတ်နေပြီး လူဦးရေနုန်းလည်း သိသိသာသာ ကျဆင်းလာခဲ့သည်။